

2017-11-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2017/1106

Kommunstyrelsen

Inriktningen för krav ur sociala och miljömässiga aspekter vid upphandling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer inriktningen för typer av krav som ska ställas ur sociala och miljömässiga aspekter på leverantören vid upphandlingar enligt tjänsteskrivelsen daterad den 21 november 2017.

Sammanfattning

Miljökrav och krav på socialt ansvarstagande syftar till att säkerställa att kommunen som upphandlande myndighet medverkar till en långsiktigt hållbar utveckling avseende såväl miljömässiga som sociala aspekter. Detta ska ske genom kravställningar i de upphandlingar kommunen genomför.

Då kommunen genomför inköp inom många vitt skilda områden är det inte möjligt att bestämma standardkrav som ska gälla vid samtliga upphandlingar. Kraven behöver anpassas efter arten på upphandlingen. Kommunstyrelsen föreslås därför fastställa inriktningen på typer av krav som ska ställas ur sociala och miljömässiga aspekter på leverantören/varan/tjänsten. Vid delegationsbeslut om upphandling ska det vara en förutsättning för rätten att besluta på delegation, att beslutsfattaren utgår från föreslagen inriktningen för krav ur sociala och miljömässiga aspekter. Detta hanteras i ärendet om förslag på justeringar i delegationsordningen, som stadsledningskontoret lägger fram (dnr KFKS 2017/975).

Ärendet

Miljökrav och krav på socialt ansvarstagande syftar till att säkerställa att kommunen som upphandlande myndighet medverkar till en långsiktigt hållbar utveckling avseende såväl miljömässiga som sociala aspekter. Detta ska ske genom kravställningar i de upphandlingar kommunen genomför, i enlighet med målet om bäst utveckling för kommunen och dess medborgare samt målet om att skapa attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.

I inköspolicyn anges dels att inköpen ska bidra till social utveckling, en miljö- och klimatdriven affärsutveckling och en etiskt hållbar produktion av varor, tjänster och entreprenader, dels att de miljökrav som ställs ska syfta till att uppnå målen i kommunens miljöprogram. Med krav på socialt ansvarstagande avses att kommunen, utifrån bestämmelserna i 17 kap 1 § lagen om offentlig upphandling får ställa sådana fall och enligt 2 § samma kapitel i vissa fall måste ställa krav som ska bidra till att personer som arbetar med att utföra offentliga kontrakt har skäliga arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö. Sådana krav motverkar en osund konkurrens och försvårar för leverantörer som inte lever upp till sociala eller arbetsrättsliga skyldigheter. Det är viktigt att kommunen har en tydlig linje i dessa frågor och ställer väl avvägda krav som driver utvecklingen framåt på dessa områden. Det är också viktigt att kommunstyrelsen vet vilken typ av krav som ställs i upphandlingar där beslutanderätten är delegerad. Vid delegationsbeslut om upphandling ska det därför vara en förutsättning för rätten att besluta på delegation, att beslutsfattaren utgår från föreslagen inriktningen för krav ur sociala och miljömässiga aspekter. Detta hanteras i ärendet om förslag på justeringar i delegationsordningen, som stadsledningskontoret lägger fram (dnr KFKS 2017/975).

Då kommunen genomför inköp inom många vitt skilda områden, allt från livsmedel till tjänster och entreprenader, är det inte möjligt att bestämma standardkrav som ska gälla vid samtliga upphandlingar. Kraven behöver anpassas efter arten på upphandlingen. Inköpsenheten föreslår därför utgångspunkten och exempel på krav för att säkerställa kommunens mål inom det miljömässiga och sociala området. När så är möjligt kan standarder eller märkningar för miljö- och socialt hållbara varor och tjänster nyttjas för att förenkla denna typ av kravställning. Exempel kan vara krav- eller svanenmärkta produkter.

Kommunen kräver alltid att leverantören följer gällande nationell och internationell lagstiftning och konventioner inom området för tjänsten/varan.

Upphandlingsmyndigheten har vägledningar för hur krav ska väljas för olika branscher. Ansvariga för en upphandling ska alltid ta ställning till relevanta krav utifrån dessa vägledningar.

Sociala aspekter

Stadsledningskontoret och inköpsenheten föreslår följande inriktning för villkor som avser sociala aspekter.

Varor och tjänster som levereras till kommunen ska vara framställda under hållbara och ansvarsfulla förhållanden. Utifrån upphandlingens art, i synnerhet om det avser personalintensiva tjänster, ska kommunen ställa krav på praktikplatser. Vid behov ska kommunen också ställa arbetsrättsliga krav i upphandlingen samt krav på ID 06. De arbetsrättsliga kraven ska utformas på sådant sätt att en sund konkurrens gynnas.

Miljömässiga aspekter

Stadsledningskontoret och inköpsenheten föreslår följande inriktning för villkor som avser miljömässiga aspekter.

Krav på miljöhänsyn ska ställas vid kommunens upphandlingar utifrån upphandlingens art. De krav som ställs i kommunens upphandlingar ska syfta till att uppnå målen i kommunens miljöprogram och att leverantören långsiktigt bidrar till en miljö- och klimatdriven affärsutveckling samt levererar sina tjänster eller produkter med minsta möjliga miljöpåverkan. I upphandlingarna ska det därför ställas krav såsom att leverantören aktivt ska arbeta med att minska utsläpp samt effektivisera sin resursanvändning. Vid exempelvis upphandling av livsmedel ska kommunen ställa krav på andel ekologiska livsmedel. Kommunen vill driva utvecklingen framåt inom miljöområdet och därför ska kommunen utifrån upphandlingens art ställa krav på att leverantören väljer en modern, effektiv och miljövänlig teknik. När det är möjligt ska kommunen också ställa krav på att leverantören har rutiner för att identifiera, mäta och följa upp sin miljömässiga påverkan. De miljökrav som kommunen ställer på leverantören ska även omfatta eventuella underleverantörer.

Ekonomiska konsekvenser

De krav som ska ställas ur sociala -och miljömässiga aspekter behöver inte nödvändigtvis medföra en merkostnad, men det ska ändå lyftas fram att hållbara varor och tjänster kan påverka prissättningen.

Konsekvenser för barn

Miljökrav och krav på social hållbarhet är bra för alla parter. Ekologiska livsmedel är positivt för barnen och att kommunen tar ett miljömässigt och socialt ansvar i sina affärer.

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Sebastian Nordgren
Enhetschef
Inköpsenheten